

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie ze skargi E. Ł. i Z. Ł.

o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu

Apelacyjnego z dnia 25 lutego 2004 r., wydanym w sprawie z powództwa E. Ł., G.

K. i Z. Ł.

przeciwko D. P.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 listopada 2014 r.,

zażalenia skarżących na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 25 września 2013 r.,

1) oddala zażalenie;

2) przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego na rzecz radcy prawnego S. J. kwotę 3600 (trzy tysiące sześćset) zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną z urzędu skarżącym w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

W piśmie z dnia 17 grudnia 2010 r. powodowie E. Ł. i Z. Ł. złożyli skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 25 lutego 2004 r., w którym Sąd ten oddalił ich apelację od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 4 października 2002 r. oddalającego powództwo o zasądzenie od pozwanej D. P. na rzecz powodów kwoty 250.000 zł.

W uzasadnieniu skargi skarżący wskazali, że ze względu na swój stan zdrowia byli pozbawieni możliwości obrony swoich praw. Skarżący od 1994 r. cierpiał na zaniki pamięci i w toku sprawy, o której wznowienie wnoszą, nie był w stanie bronić swoich interesów. Skarżąca natomiast chorowała wówczas na depresję i nie mogła się denerwować, w związku z czym również nie mogła należycie bronić swoich praw. Skarżący wskazywali także, iż w toku postępowania, o którego wznowienie wnoszą, wielokrotnie wnosili o przydzielenie im adwokata z urzędu. Podnosili również, że wyrok w sprawie, o której wznowienie wnoszą, został oparty na fałszywych zeznaniach pozwanej oraz na zmanipulowanych dowodach.

Skarga o wznowienie postępowania została ostatecznie sprecyzowana przez pełnomocnika skarżących w piśmie z dnia 17 sierpnia 2013 r., który jako podstawę skargi wskazał art. 401 pkt 2 k.p.c.

Postanowieniem z dnia 25 września 2013 r., Sąd Apelacyjny skargę o wznowienie odrzucił. Skarżący jako podstawę skargi wskazali art. 401 pkt 2 k.p.c. podnosząc, że w toku postępowania, o którego wznowienie wnieśli, byli pozbawieni możliwości działania. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, analiza akt sprawy nie wskazuje jednak, aby Sądy obu instancji, prowadząc postępowanie dopuściły się naruszenia prawa, które mogłoby stanowić podstawę do skutecznego wniesienia skargi o wznowienie postępowania. W konsekwencji Sąd Apelacyjny przyjął, że wprawdzie formalnie skarżący wskazali art. 401 pkt 2 k.p.c., ale w rzeczywistości taka podstawa wznowienia nie istniała. Poza tym skarżący uchybili terminowi do wniesienia skargi. Skoro wskazaną przez nich podstawą wznowienia było pozbawienie ich możliwości obrony swoich praw, termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania wynosił trzy miesiące (art. 407 § 1 k.p.c.). Termin ten liczy się od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia, a gdy podstawą jest pozbawienie możliwości

działania lub brak należytej reprezentacji od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. O wydaniu prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 25 lutego 2004 r. strony dowiedziały się z pewnością przed dniem 4 grudnia 2004 r., kiedy to Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej powodów do rozpoznania. Tymczasem skarga o wznowienie została wniesiona przez powodów w dniu 17 grudnia 2010 r., a zatem ze znacznym przekroczeniem ustawowego, trzymiesięcznego, terminu do jej wniesienia, co także uzasadniało jej odrzucenie.

W zażaleniu na wymienione wyżej postanowienie Sądu Apelacyjnego powodowie zakwestionowali stanowisko tego Sądu, co do braku wystąpienia ustawowej podstawy wznowienia postępowania oraz, że skarga o wznowienie została złożona z przekroczeniem ustawowego terminu przewidzianego do podjęcia tego typu czynności.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wbrew podniesionemu zarzutowi, Sąd Apelacyjny prawidłowo przyjął, że skarga o wznowienie postępowania nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia. Zarzut, że w postępowaniu zakończonym prawomocnym wyrokiem zaskarżonym skargą o wznowienie postępowania powodowie byli pozbawieni możliwości obrony swych praw był już badany i negatywnie oceniony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu odmawiającym przyjęcia ich skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Poza tym, jak trafnie przyjął Sąd Apelacyjny, zgodnie z art. 407 § 1 k.p.c., gdy podstawą wznowienia postępowania jest pozbawienie strony możliwości działania lub brak należytej reprezentacji, trzymiesięczny termin do wniesienia skargi liczy się od dnia, w którym o wyroku dowiedziała się strona, jej organ lub jej przedstawiciel ustawowy. Nie budzi prawidłowości stanowisko Sądu drugiej instancji, że skoro powodowie wnieśli skargę kasacyjną, to o wyroku zaskarżonym skargą o wznowienie musieli dowiedzieć się z pewnością przed dniem 4 grudnia 2004 r., tj. przed dniem, w którym Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia ich skargi kasacyjnej do rozpoznania. Tym samym skarga o wznowienie postępowania została

wniesiona przez powodów po upływie przepisanej terminu, co także uzasadniało jej odrzucenie na podstawie art. 410 § 1 k.p.c.

Z tych względów zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu w postępowaniu zażaleniowym orzeczono na podstawie § 15 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 2, § 6 pkt 7 i § 2 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).